

Examen AA

Risicogericht Samenstellen

DATUM: 18 januari 2017
TIJD: 13.30 – 15.30 uur

Belangrijke informatie:

- Dit examen bestaat uit 3 opgaven van 7 pagina's inclusief voorblad. Controleer of dit examen compleet is!
- Lees de vragen eerst rustig door voordat u antwoord geeft.
- Schrijf duidelijk en gebruik een zwart- of blauwschrijvende pen! Geef duidelijk aan welk antwoord bij welke vraag hoort.
- Vermeld uw naam op het uitwerkingenpapier en nummer de pagina's.
- Motiveer steeds uw antwoord. Aan onvoldoende gemotiveerde antwoorden worden geen punten toegekend. Let op: Motiveer uw antwoord en vermeld het betreffende artikel en lid.
- Bent u klaar met uw examen, lever uw examen inclusief uw uitwerkingen- en kladpapier volledig in.
- Geef niet meer antwoorden dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld drie redenen worden gevraagd en u geeft er meer dan drie, dan worden alleen de eerste drie gegeven antwoorden beoordeeld.

Hulpmiddelen:

- Toegestane hulpmiddelen:
 - Handboek Jaarrekening 2016
 - Rekenmachine (niet grafisch)

Veel succes toegewenst!

Adviestijd opgave 1:	30 minuten; 25 punten
Adviestijd opgave 2:	30 minuten; 25 punten
Adviestijd opgave 3:	60 minuten; 50 punten

Opgave 1 (30 minuten, 25 punten)

Rehorst BV (hierna: Rehorst) is een aannemer die als bouwonderneming veel samenwerkt met lokale overheden. Aan de jaarrekening van Rehorst wordt het volgende ontleend:

Methode van waardering en resultaatbepaling

Rehorst gaat voor de vermogens- en resultaatbepaling uit van historische kosten en nominale waarde. Voor de waardering en resultaatbepaling met betrekking tot de projecten hanteert Rehorst in beginsel de percentage of completion-methode.

De projectopbrengsten en de projectkosten worden verantwoord naar rato van de verrichte prestaties van de projecten. De verrichte prestaties van de projecten wordt per balansdatum gemeten door berekening van de verhouding tussen de reeds aan het project bestede kosten (hierna ook projectkosten genoemd) en de totale bijgestelde verwachte projectkosten. Voor naar verwachting verliesgevende projecten worden voorzieningen getroffen. Voor projecten waarvan de winst op reeds verrichte prestaties niet op verantwoorde wijze kan worden bepaald, wordt de zero-profit methode toegepast.

Presentatie van de winst-en-verliesrekening

Voor de presentatie van de winst- en verliesrekening maakt Rehorst gebruik van het categoriale model. In de winst-en-verliesrekening wordt de **gehele** aanneemsom als omzet verantwoord in het jaar van oplevering. Tussentijds wordt dus geen omzet verantwoord.

Begin 2016 is het bedrijf gestart met de bouw van 20 woonhuizen in de wijk Triangel in Waddinxveen.

Uit de administratie van Rehorst zijn met betrekking tot de bouw van de 20 woonhuizen de volgende gegevens bekend:

De huizen worden opgeleverd voor een verkoopprijs van € 330.000 en de begrote kosten per huis zijn € 270.000.

Op 31 december 2016 blijkt uit de administratie van Rehorst het volgende:

De huizen worden in verschillende fasen gebouwd. Rehorst onderscheidt hierbij een aantal categorieën qua status en voortgang.

Twee (2) huizen zijn in 2016 gereed gekomen en opgeleverd. De bestede kosten waren conform begroting. Wel is een extra opbrengst gerealiseerd van € 30.000 in verband met extra werkzaamheden (meerwerk). De extra kosten hiervoor bedroegen € 24.000.

Tien (10) huizen zijn op 31 december 2016 voor 80% afgerond en zijn allemaal verkocht.

Acht (8) huizen zijn voor 50% afgerond. Hiervan zijn er op 31 december 2016 vijf (5) verkocht, de overige drie (3) woningen probeert Rehorst in de loop van 2017 te verkopen. De gemaakte kosten zijn geheel in lijn met de begroting.

Voor de aanvang van de bouw heeft Rehorst in verband met het project geen kosten verantwoord en zijn geen termijnen gedeclareerd. Er werden per 1 januari en 31 december 2016 geen kostenoverschrijdingen en verliezen voorzien.

NB In deze opgave wordt afgezien van belastingen.

Vraag 1

Geef voor de woningen (per categorie) aan welke bedragen zijn opgenomen in de balans per 31 december 2016 van Rehorst. Geef hierbij ook aan onder welke balansrubriek de bedragen zijn opgenomen.

Vraag 2

Geef voor de woningen (per categorie) aan welke bedragen zijn opgenomen in de winst-en-verliesrekening over 2016 van Rehorst.

Opgave 2 (30 minuten, 25 punten)

Schaepman BV (hierna Schaepman) is importeur voor de Benelux van vorkheftrucs. Zij plaatst incidenteel inkooporders bij een leverancier in Hongkong. Voor Schaepman zijn de Nederlandse verslaggevingsvoorschriften (BW2 Titel 9 en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving) van toepassing.

Op **21 november 2015** bestelt Schaepman drie containers vorkheftrucs, ter waarde van HKD 1.000.000. Deze worden op 25 januari 2016 geleverd en betaald.

Om het valutarisico op deze transactie in te dekken, sluit Schaepman al op **12 november 2015** een valutatermijncontract af voor een nominale waarde van HKD 1.000.000 met een termijnkoers van HKD 1 = € 0,637 per 25 januari 2016. De kosten van het termijncontract bedragen € 5.000.

Het verloop van de termijnkoersen en de actuele koersen van Hongkong dollar (HKD) ten opzichte van de euro is als volgt:

	12 nov. 2015	31 dec. 2015	25 jan. 2016
Actuele koers	0,645	0,629	0,621
Termijnkoers 25 jan. 2016	0,637	0,625	n.v.t.

Om de valutarisico's te beperken wenst de directie van Schaepman inzicht te verkrijgen in de gevolgen voor de jaarrekening indien zij hedge-accounting zou toepassen.

Verder is gegeven:

- omdat sprake is van effectiviteit van de hedgerelaties en voldaan is aan de documentatievereisten, wordt – indien van toepassing – de optie van hedge-accounting benut;
- hedge-accounting heeft steeds betrekking op de volledige waardeverandering van het termijncontract.

- NB:
1. bij onderstaande vragen hoeft geen rekening gehouden te worden met belastingen.
 2. geef bij journalposten steeds aan of de gebruikte rekening een post is van de balans (**B**) of van de winst-en-verliesrekening (**WV**).
 3. er wordt gebruik gemaakt van de zogenaamde “base adjustment”.
 4. in deze opgave wordt afgezien van belastingen.

Vraag 1

Geef gemotiveerd aan dat bij dit valutatermijncontract sprake is van een kasstroomhedge.

Vraag 2

Geef in verband met de aankoop van de vorkheftrucks, bij toepassing van **kasstroomhedge-accounting**, alle – eventuele – jaarrekeningmutaties in de vorm van journaalposten per:

- 12 november 2015
- 21 november 2015
- 31 december 2015
- 25 januari 2016

De directie van Schaepman heeft zich ook op de materie gestort en is in de Nederlandse wet- en regelgeving ook de vorm kostprijs-hedge-accounting tegengekomen.

Vraag 3

Geef in verband met de aankoop van de vorkheftrucks, bij toepassing van **kostprijs-hedge-accounting**, alle – eventuele – jaarrekeningmutaties in de vorm van journaalposten per:

- 12 november 2015
- 21 november 2015
- 31 december 2015
- 25 januari 2016

Opgave 3 (60 minuten, 50 punten)

Hollabel BV is een in Nederland gevestigde onderneming die zich bezighoudt met het importeren en bottelen van Franse wijnen. Hollabel heeft een via een 80%-kapitaalbelang een deelneming in Frankrijk, Fraimpot Sarl, waarin zich een wijnchateau bevindt. Alle door Fraimpot geproduceerde wijnen komen in grote tanks naar Nederland waar Hollabel deze wijnen op fles zet, etiketteert en verkoopt aan de groothandel. De overige 20% van de aandelen is in handen van de oorspronkelijke eigenaren die nog steeds als wijnmakers aan het chateau zijn verbonden.

De verkoopactiviteiten zijn behoorlijk winstgevend terwijl de wijnproductie in Frankrijk al jaren verlieslatend is. Voor dit laatste zijn twee aanwijsbare oorzaken:

- modernisering van de wijngaarden en productie waarvan de uitgaven direct als kosten zijn verantwoord
- de door Fraimpot aan Hollabel doorberekende verkoopprijzen zijn verre van kostendekkend

Hollabel hanteert voor het opstellen van haar jaarrekening de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ). Fraimpot hanteert voor het opstellen van haar jaarrekening een gelijkwaardig stelsel waarvan de uitkomsten overeenkomen met die volgens de Nederlandse verslaggevingsregels.

Zowel Hollabel als Fraimpot nemen voor belastbare en tijdelijke verschillen tussen commerciële en fiscale waardering van activa en verplichtingen belastinglatenties op. Verrekenbare verliezen leiden tot een uitgestelde belastingvordering indien het waarschijnlijk dat deze in de toekomst kan worden gerealiseerd.

Belastinglatenties worden gewaardeerd tegen nominale waarde op basis van het toepasselijke belastingtarief in het land van vestiging. In Nederland is dit belastingtarief 25% en in Frankrijk 35%. Hollabel saldeert in haar geconsolideerde balans actieve en passieve belastinglatenties.

Hollabel stelt een geconsolideerde jaarrekening op waarin zij de financiële gegevens van zichzelf en die van Fraimpot volgens de integrale methode consolideert.

Gegevens over boekjaar 2016 (bedragen x € 1.000)

Vereenvoudigde geconsolideerde winst-en-verliesrekening 2016

Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belasting	
- Hollabel	4.000
- Fraimpot	<u>-1.200</u>
	2.800
Winstbelastingen	<u>650</u>
Groepsresultaat na belastingen	2.150

Hollabel heeft op 1 januari 2014 geavanceerde bottellijnen en etiketteerapparatuur met een aanschafprijs van 12.000 in gebruik genomen. Afschrijving geschiedt met jaarlijks gelijke bedragen tot een restwaarde van nihil. **Commercieel** hanteert Hollabel een gebruiksduur van 10 jaar en **fiscaal** van 6 jaar.

De actieve latentie betreft uitsluitend gewaardeerde verrekenbare verliezen van Fraimpot. Deze verliezen zijn onbeperkt verrekenbaar met toekomstige fiscale winsten in Frankrijk. Er zijn in Nederland en Frankrijk geen andere verschillen tussen commercieel en fiscaal dan de hier genoemde.

Het verloop van de gesaldeerde belastinglatenties in 2016 is als volgt:

Saldo per 1 januari 2016		
- actief	840	
- passief	<u>400</u>	440
Mutatie in 2016		
- toename belastbaar tijdelijk verschil	-200	
- toename fiscaal verrekenbare verliezen	<u>350</u>	150
Saldo per 31 december 2016		
- actief	1.190	
- passief	<u>600</u>	590

De Franse fiscus heeft in 2016 een uitspraak gedaan over de verrekenbaarheid van gewaardeerde verrekenbare verliezen die erop neerkomt dat hiervan een bedrag van 200 niet meer voor verrekening in aanmerking komt.

Naast gewaardeerde fiscale verliezen beschikt Fraimpot zowel begin als eind 2016 over niet-gewaardeerde fiscale verliezen tot een bedrag van 2.600. Fraimpot schat in dat de Franse fiscus deze verliezen voor een deel niet zal accepteren als gevolg van te lage verkoopprijzen aan Hollabel.

De over 2016 door de groep verschuldigde vennootschapsbelasting bedraagt 800.

Vraag 1

Geef de berekeningen van de passieve belastinglatentie per 1 januari en 31 december 2016 met toepassing van de balansbenadering.

Vraag 2

Geef een berekening van de door de Hollabel-groep verschuldigde vennootschapsbelasting over 2016 ad € 800.000.

Vraag 3

Geef een berekening van de toename van de actieve belastinglatentie in 2016 ad € 350.000.

Vraag 4

Geef in de vorm van een journaalpost de wijze waarop de winstbelasting over 2016 is verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening 2016. Vermeld bij elke regel van de journaalpost of het een balanspost (B) of een resultaatpost (WV) betreft.

Vraag 5

Zet uiteen dat Hollabel de actieve en passieve belastinglatentie ten onrechte gesaldeerd in de geconsolideerde balans opneemt.

Hollabel neemt in de toelichting van de geconsolideerde jaarrekening 2016 een overzicht op met een aansluiting tussen het in Nederland toepasselijke belastingtarief van 25% en het gemiddelde effectieve belastingtarief van 23,2%. Het verschil tussen beide belastingtarieven wordt verklaard door twee componenten.

Vraag 6

Geef een controleberekening van het gemiddelde effectieve belastingtarief van 23,2%

Vraag 7

Benoem de twee componenten die een verklaring geven voor het verschil tussen het gemiddelde effectieve belastingtarief en het in Nederland toepasselijke belastingtarief. U heeft de keuze om de desbetreffende componenten van overdruk en/of onderdruk weer te geven in een bedrag of in een percentage.

De vereenvoudigde geconsolideerde winst-en-verliesrekening 2016 sluit met een groepsresultaat na belastingen van € 2.150.000. Hierin ontbreekt nog het aandeel in het resultaat na belastingen dat moet worden toegerekend aan derden-aandeelhouders. Met de derde-aandeelhouder van 20% van de aandelen Fraimpot is afgesproken dat zowel winsten als verliezen van de Franse vennootschap worden verdeeld naar rato van het aandelenbezit.

Vraag 8

Bereken het aandeel in het geconsolideerde resultaat na belastingen over 2016 dat moet worden toegerekend

- aan derden-aandeelhouders en
- aan aandeelhouders van de vennootschap Hollabel

Halverwege januari 2017, nog voor het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening 2016, verkrijgt Hollabel de volgende informatie:

- het tarief vennootschapsbelasting in Nederland daalt met ingang van boekjaar 2017 van 25% naar 20%. Hiertoe is op balansdatum al materieel besloten
- de Franse fiscus heeft een uitspraak gedaan over de fiscale verrekenbaarheid van verliezen uit het verleden. Hieruit blijkt dat een bedrag van € 2.000.000 niet als verlies wordt geaccepteerd. Aanleiding hiervoor is de te lage verkoopprijzen die Fraimpot in afgelopen jaren aan haar moedermaatschappij in Nederland heeft doorberekend. Het niet-geaccepteerde verlies maakt deel uit van de eind 2016 niet-gewaardeerde verliezen tot een bedrag van € 2.600.000. Het resterende deel ad € 600.000 wordt alsnog als onbepertt verrekenbaar beschouwd. Hollabel acht het waarschijnlijk dat dit verlies slechts voor een deel, groot € 260.000, kan worden verrekend met toekomstige fiscale winsten

Vraag 9

Geef gemotiveerd aan op welke wijze, in journaalpostvorm, Hollabel de gevolgen van de in januari 2017 bekend geworden informatie in haar geconsolideerde jaarrekening 2016 moet verwerken.

Einde examen